

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.257-XVIII din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege prevede exonerarea de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, pentru cetățenii statelor Muntenegru și Albania, precum și pentru deținătorii pașapoartelor diplomatice, de serviciu și speciale ale statelor Iran și Qatar.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică în totalitate necesitatea promovării proiectului.

Proiectul de lege și nota informativă al acestuia conțin reglementări pentru două categorii de state și resortisanții acestora:

- cetățenii Muntenegrului și Albaniei;
- cetățenii din Iran și Qatar.

Nota informativă exhaustiv și detaliat motivează necesitatea abolirii obligativității de vize pentru resortisanții republicilor Muntenegrului și Albaniei, care s-ar regăsi în prevederile Regulamentului nr. 539/2001/CE al Consiliului din 15 martie 2001 (modificat), deoarece resortisanții acestora se pot deplasa în statele zonei Schengen fără vize. De asemenea sunt notificate acțiunile pe care le întreprind autoritățile din Muntenegru și Albania pentru a elimina regimul de vize pentru cetățenii Republicii Moldova.

Luând în considerare cele spuse mai sus, suntem de acord cu eliminarea obligației deținerii unei vize pentru intrarea, șederea sau tranzitarea Republicii Moldova pentru resortisanții statelor Muntenegru și Albania.

Nota informativă nu motivează necesitatea abolirii regimului devize pentru cetățenii statelor Iran și Qatar, deținători ai pașapoartelor diplomatice, speciale și de serviciu. Trimiterea la Acordul semnat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind abolirea reciprocă a vizelor, semnate la Ankara pe data de 1 noiembrie 2012, nu se justifică. Acordul nu stabilește și nu poate stabili reglementări decât pentru cetățenii Republicii Moldova și Republicii Turcia.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul prejudiciază interesul public general și creează o stare de risc la adresa securității și siguranței statului Republica Moldova.

Proiectul promovează interese individuale și de grup, în special a persoanelor cu relații și beneficii economice în aceste state (Iran și Qatar).

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectului actului normativ și nota informativă a fost publicat pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova la data de 20.06.2014, ceea ce respectă prescripțiile Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Articolul I: Legea nr.257-XVIII din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova se modifică și se completează după cum urmează:

1. La anexa 1, punctul 1:

a) din lista statelor se exclude "Republica Albania" și "Muntenegro";

b) se marchează cu asterisc "Republica islamică Iran" și "Statul Qatar";...

Conflictul normelor de drept privește eliminarea obligației deținerii unei vize pentru intrarea, șederea sau tranzitarea Republicii Moldova pentru resortisanții statelor Iran și Qatar, care dețin pașapoarte diplomatice, speciale sau de serviciu.

Statul Qatar este o monarhie condusă de familia regală Al-Taani, care a introdus oficial wahabismul (cult religios islamic sunnit radical); Iranul este unicul stat fundamentalist šiit. Luând în calcul aceste aspecte și realități contemporane, legate de riscuri la adresa securității statului Republica Moldova semnalăm suspiciuni asupra proiectului propus spre expertizare, care ar veni în contradicție cu prevederile Legii nr.618/1995 privind securitatea statului (art.3, art.11 lit.(f)).

Trimiterea (în cadrul notei informative) la Acordul semnat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind abolirea reciprocă a vizelor, semnate la Ankara pe data de 1 noiembrie 2012, este nejustificată.

Acordul nu stabilește și nu poate stabili reglementări decât pentru cetățenii Republicii Moldova și Republicii Turcia. Prevederile unui acord bilateral nu poate produce efecte în regim automat pentru resortisanți ai statelor terțe care au avut semnate acorduri cu Republica Moldova sau cu Turcia – altfel este lezată însăși suveranitatea statului, manifestată prin prerogativa alegerii politicii externe, și care este reglementată expres prin art.2 din Constituția Republicii Moldova.

Modificarea propusă vine în contradicție chiar cu art.6 din aceeași Lege nr.257/2013, în care se stipulează: „În cazul în care tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc, pentru toate categoriile de cetățeni străini sau pentru categorii separate de cetățeni, alte condiții de călătorie în Republica Moldova decât cele stabilite de prezenta lege, se aplică prevederile tratatelor internaționale”. Acorduri sau tratate bilaterale cu statele Iran și Qatar, care să stabilească un alt regim de vize față de resortisanții acestor state - nu există. Ținem să atenționăm că invocarea motivelor economice (investiții și comerț) nu se susține deoarece volumul tranzacțiilor comerciale cu aceste state este infirm de mic:

- cu statul Qatar volumul tranzacțiilor comerciale a fost în anul 2013 de 72 700 dolari (2800 dolari în 2012),

- cu Republica Islamică Iran volumul tranzacțiilor comerciale a fost în anul 2013 aprox.1,2 milioane dolari (aprox. 2 milioane dolari în 2012).

Recomandarea: Recomandăm excluderea din conținutul Articolului I pct.1, a lit.(b) se marchează cu asterisc "Republica islamică Iran" și "Statul Qatar".

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Starașciuc Roman
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
23 Iunie 2014